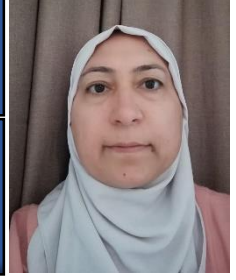

OTOBÜSTE İNSAN HİKAYELERİ

ASUMAN
YILMAZ

Eylül ayının ilk cuma günüydü. Hava serinlemiş, üşütmeye başlamıştı. Sabahın bu saatinde otobüs terminali çok kalabalık değildi. Gidiş peronlarında üç otobüs vardı. “Ankara yolcuları kalmasin” diyordu şirket görevlisi. Otobüs, terminaldeki yerine beş dakika önce gelmişti. Yolcular birer birer gelmeye başlamışlardı. Muavin bavulları bagaja yerleştiriyordu. Yirmi iki yirmi üç yaşlarında genç bir delikanlıydı. Beyaz gömleğinin içine, üstüne bir şey giymemişti. Gençliğin verdiği kuvvetle üşümüyordu. Siyah kumaş yelege otobüsteydi.

Yaşlı bir adam elindeki bavulu uzattı. Muavin, “Nerde ineceksin amca?” dedi. Yaşlı adam “Koçhisar’da” dedi. Muavin başını çevirdi. Karşısında yetmişli yaşlarında, gri takım elbiseli, bakımlı, dinç bir adam vardı. Yüzünde saygı uyandıran sakin bir ifade vardı. Bavulu aldı “Yolda ineceklerin bavulunu öbür tarafa koyuyoruz.” dedi. Otobüsün sol tarafına geçti. Bavulu yerleştirdi. Yaşlı adam da onunla gelmişti. Bavulunun yerleştirildiğini görünce döndü, yavaşça otobüse bindi. Orta kapının önündeki koltuğa oturdu. Tespihini çıkardı. Yavaş yavaş çekmeye başladı “Allahuekber, Allahuekber, Allahuekber...”.

Bu sırada diğer yolcular da birer birer otobüsteki yerlerine yerleşiyorlardı. İki çocuklu bir aile vardı şimdi otobüsün koridorunda. Adam siyah bir takım elbise, buz mavisi bir gömlek, kadın uzun siyah bir etek, uzun mavi bir hırka giymişti. İçinde açık mavi şifon gömlek vardı. Özenerek giyinmişti. Çocuklarını da aynı özenle giydirmek istemişti. Okullar başlamadan önce çocuklarla iki günlük bir aile ziyareti yapacaklardı. Çocuklar kendi aralarında konuşup kıkırdıyorlardı. Sevinçliydim. Hafta sonu Ankara’da oturan amcalarının evinde kalacaklardı. Amca çocukları ile oynayacak, şehirde gezeceklerdi.

Kız kırmızı kumaştan beyaz benekli elbise ve beyaz çorap giymişti. Küçük beyaz bir hırka vardı üstünde. En sevdiği elbiseydi bu.

Dönünce kocaman bir daire gibi açılan etekleri vardı. Kim bilir, televizyonda semazenleri gösterip “Bu elbiseden istiyorum. Ne güzel çiçek gibi açılıyor” demişti babasına. Annesi “havalara serinledi üşürsün” diyerek, uzun bir hırka giydirmek istemiş, epeyce tartışmışlardı. Uzun hırka elbisesini kapatıyordu. Onu giymek istemiyordu. Sonunda babası “Üşürse giydiririz, yanımıza alalım.” deyince rahatlamıştı. Kardeşinin sorunu başkaydı. Öyle iyi giyinmek gibi bir derdi yoktu.

Sevdiği kıyafetleri hiç üstünden çıkarmazdı. Günlerdir üzerinde olan eşofmanı çıkarmak istememişti. Oysa annesi onun için pantolon, gömlek ütülemişti. Güzel bir de hırka almıştı. Çocukları iyi ve temiz giyinsin istiyordu. Sonra ona ne derdi konu komşu? Gezmeye bile yıpranmış eşofmanla gidilir miydi? En sonunda başka bir eşofman giymeye ikna edebilmişti oğlunu. En azından bu temizdi. Yaşlı adamın önüne oturdular. Çocuklarını ön koltuklara oturtular. Böylece onları sürekli görebileceklerdi. Kız “Biz büyüdük artık sizinle oturmak istemiyoruz, abimle birlikte oturacağız” demişti. “Peki” demişti babası gülümseyerek. On iki yaşındaki oğluyla on yaşındaki kızı “Biz büyüdük” diyorlardı. Ne zaman büyümüşlerdi? Daha ufacıklardı. Gururla yüzlerine bakmış “Aferin size gençler” demişti.

Çocuklarının birlikte hareket edebilmesinden mutluluk duyardı. Bir de birlikte olmayacak şeyler yapmaya kalkmasalardı. Tutturmuşlardı “Biz amcamıza yalnız gitmek istiyoruz” diye. Hiç bu yaşta çocuk yalnız yola çıkar mıydı? Hemen yan tarafa genç bir çift gelmişti. Adam “Burası geç otur” demişti. Kucağında bebek taşıyan anneye. Kucağında 7-8 aylık bir bebek vardı. Bebeği, pembe beyaz el örgüsü bir battaniyeye sarmıştı.

Kendisi gri renkte, önden düğmeli, uzun bir elbise giymişti. Üzerinde siyah bir pardösü vardı.

Daha yirmi yaşındaydı. Yanındaki adam kocasıydı. Lacivert bir takım elbise, beyaz gömlek giymişti. O da çok gençti. Yirmi dört yaşındaydı. Annesi akrabalarından seçmişti gelini. Tek oğlunu kim olduğunu bilmediği bir kızla evlendiremezdi. El kızına söz geçmezdi bu zamanda. Evin alt katına oturtmuştu onları. Zaten işleri de birdi. Oğlu, babasının yanında çalışıyordu. Oto tamirhaneleri vardı. Aslında kadın hayatından memnundu. Ama her kararı büyüklerin onaylamasının gerekli olması onu çok yoruyordu.

Bebeğe kıyafet almak için bile kaynanasıyla gitmesi gerekmişti. Yolda acıkınca bebeği doyursun diye mama ve biberon almıştı. Acaba bebek, bu mamayı sevecek miydi? Akıllı karıştı. Yolda başına gelecekleri bilmiyordu daha. İlk saatin sonunda bebek yavaş yavaş mızırdanmaya başladı. Giderek sesi yükseldi, avazı çıktığı kadar bağırıyordu. Yorgunluktan yığılıp kalıyor, dinlenince yine ağlıyordu. Defalarca tekrarlandı bu döngü. O mamayı emmedi, zorla ağzına sıkılanı yutmadı.

Sonunda önde oturan genç kız dönüp ilgilendi. “Bebek hasta mı, ateşi mi var?” Sorusuna “Hayır.” cevabını alınca “O zaman aç olmalı.” Kadın “Evet, aç ama biberonu almıyor, biberona alışık değil” diye cevap verdi üzgünce. Kız o zaman durumu anladı, annenin yüzüne anlayış ve sevecenlikle bakarak; “bakın ben bebek hemşiresiyim. Bebeğiniz biraz daha aç kalırsa gerçekten hastalanabilir, havale geçirebilir.

Şalımı vereyim. Omzunuza örtüp bebeği emzirin” dedikten sonra, anne endişeli bir bakışla kocasına baktı. Adam çaresiz bir ifade ile tamam anlamında başını salladı. Bebek emince ağlaması durdu ve yorgunluktan uyuyakaldı. Anne ve baba için zor oluyordu bu yolculuk. Üç saatlik yolda bebeğin acıkmayacağını, acıkırsa da biberonla susacağını sanmışlardı. Ama öyle olmadı. Geçti, cam kenarına oturdu.

Adam elinde taşıdığı bebek çantasını annenin ayaklarının yanına yerleştirdi. Kendisi de oturdu. “Yoruldu mu, ben alayım mı biraz?” dedi. Anne “sağ ol” dedikten sonra, yumuşak hareketlerle, bebeği adamın kucağına yerleştirdi. Bebek neşeli sesler çıkarıyor, elini kolunu hareket ettiriyordu. “Benim kızım gezmeye mi gidiyor? Ankara’ya mı gidecekmiş güzelim?” diyerek bebeğin karnını gıdıklıyordu.

Hemen önlerindeki koltuklara yirmili yaşlarda iki kardeş birlikte oturdular. İki kardeş kot pantolon ve mavi spor ayakkabı giymişlerdi. Kız mavi atlet üzerine kışlık bir gömlek giymiş düğmelerini açık bırakmıştı. Elinde küçük bordo renkli bir çanta vardı. Rahat olduğu sürece uyumlu giyinmek gibi bir kaygısı yoktu. Kardeşi yün bir ceket giymişti. Kız hızla tekrar kalktı. “Hemen geliyorum.” dedi. Hızlı adımlarla içerideki küçük büfeye gitti. Bir paket tuzlu leblebi aldı. Geri döndü.

Yerine oturdu. Araç tutardı. Midesi bulanınca azar azar leblebi yerd. Kardeşi “Abla bana söyleseydin alırdım.” dedi. “Sağ ol. Söyleyene kadar gidip aldım.” Dedi. Arkada yaşlı, köylü bir çift vardı. Kızlarının evine gidiyorlardı. İkisi de çok hastaydı. Yazın tarla, bahçe işlerini bırakıp gidememişlerdi. Adamın beli çok ağrıyordu. Kadının sık sık başı dönüyor, sendeliyordu. Muayene olacaklar, kızlarıyla özlem gidereceklerdi. En yeni şalvarını ve gömleğini giymişti. Üstüne yelek, onun üstüne de kalın bir hırka giymişti. Adam şehre giderken giymek için aldığı takım elbiseyi giymişti.

Kızlarına götürmek için süzme yoğurt, peynir, tereyağı, bulgur, salça ve yeşil fasulye hazırlamışlardı. Bir küp turşu da hazırlamışlardı. Turşuyu gazete kağıtlarına iyice sardıktan sonra üç kat poşet giydirmiş, sonra pazar çantasına koymuştu. Muavin gene de bilmiş otobüse almak istememişti turşuyu. “Bu, otobüsü kokutur. Kırılırsa bavullar kirlenir. Yolcularla sıkıntılanırız” demişti. Kadın defalarca sardığını, bir sorun olmayacağını anlatmıştı. Kızına köyden turşu götürmek istiyordu. Hiç şehirde bu turşu bulunur muydu? Sonunda turşu bir köşeye sıkıştırılmış, sağlama alınmıştı.

Kadın yıllar önce geldiği hastanede dua etmişti. “Benim evlatlarım da burada okusun, çalışsın inşallah.” Kızı o büyük üniversitede okumuştı. Şimdi orada çalışıyordu. Kızıyla gurur duyuyordu. Yüksek okul bitiren tek çocuğuydu o. Hastanede sekreter olarak çalışıyordu. Şehrin en büyük üniversite hastanesiydi orası. Onlar için profesör kadar kıymetliydi kızları. Onunla gurur duyuyorlardı. Arkada yirmili yaşlarda beş genç oturuyordu. Onların önünde iki kişi daha. Askere gidiyorlardı. Otobüs bileti yazanlar yan yana yerleştirmişlerdi gençleri. Birbirleri ile tanışmıyorlardı aslında. Ama hepsi askerdi.

Ankara’da birliklerine teslim olacaktı. Heyecanlıydılar. Endişelilerdi. Bir tarafları gururluydu. Asker olmuşlardı. Vatanı koruyacaklardı. Büyük bir ordunun, Türk Ordusu’nun bir üyesiydiler artık. Ne kadar çok askerlikle ilgili hikâye dinlemişlerdi. Gene de neyle karşılaşacaklarını bilmiyorlardı. Ama cesur ve korkusuz görünmek için çaba harcıyorlardı. Sesleri gürül gürüldü. Ana babaları, bacı, kardeşleri öpüp koklayarak yolcu etmişlerdi. Askerlik bu, gidip dönmeyenler vardı. Terör vardı ülkede. Askerler en son bindiler otobüse. Gürültülü bir uğurlama yapılmadı. Aileler sessizce uğurladılar çocuklarını.

Öğleden sonra teslim olacaktı. Akşama kalmamalarını söylemişti dostları. Kâğıt işleri uzayıp, ayakta sıra bekleyerek geçirebilirlerdi yoksa bütün akşamı. Kimse içeri girerken çantalarının her köşesinin aranacağını, ıslak mendil kutularının bile didik didik edileceğini söylememişti onlara. Açılmış sigara paketlerini bile içeri almayacaklardı.

Otobüs terminalinde o bilindik ses hareket saatinin geldiğini söylüyordu. Muavin yukarı çıkıp koltukları tek tek kontrol etti. Elindeki listeyle oturanları karılaştırıyordu. Aşağıya indi. Kaptan gelmişti. “Yolcular tamam. Bir kişi dinlenme tesisinden binecek.” dedi. Kaptan, otobüse bindi. Koltuğuna oturdu ve yavaş yavaş geriye doğru hareket etti. Muavin aşağıda yardımcı oluyordu. Yeterince geriye gittikten sonra durdu. Muavin otobüse bindi. Otobüs çıkışa yöneldi.